

UNIwersytet
MEDYCZNY
W ŁODZI

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi BIULETYN

Vol. VIII • 2015 • Nr 11-12 • listopad, grudzień • ISSN 1899-5810

www.umed.pl

Aby Święta Bożego Narodzenia upłynęły
w zdrowiu, radości i ciepłej rodzinnej atmosferze.

A nadchodzący rok 2016
był czasem pokoju
oraz realizacji planów i marzeń.

Rektor

Paweł Górski

prof. dr hab. n. med. Paweł Górski

„Biblioteka jest instytucją, która samym swoim istnieniem świadczy o rozwoju kultury. Jest ona bowiem skarbnicą piśmiennictwa, przez które człowiek wyraża swój zamysł twórczy, inteligencję, znajomość świata i ludzi, a także umiejętność panowania nad sobą, osobistego poświęcenia, solidarności i prawa do rozwoju dobra wspólnego.”

św. Jan Paweł II

Szanowni Państwo,

Jak powiedział szkocki pisarz Thomas Carlyle – *Prawdziwy uniwersytet tworzy biblioteka*. Biblioteka to nie tylko zbiór książek, to także centrum informacji, tradycji, nauki, i kultury. To miejsce bardzo ważne w każdej uczelni, ponieważ jest niezwykle istotnym elementem kształcenia, zapewniając dostęp do najnowszej literatury. Żeby i u nas biblioteka spełniała te warunki, przyszedł czas na jej remont i reorganizację. Naszym Władzom zależy, żeby to miejsce było wizytówką naszej uczelni, nowoczesnym miejscem z dostępem do różnych źródeł informacji. O nowej koncepcji tego miejsca i zmianach jakie teraz zachodzą w murach naszej biblioteki opowiada dr Jacek Grabowski – Kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Zachęcam też do lektury wywiadu z Panem Tomaszem Piestrzyńskim – Dyrektorem Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego,

który gościnnie wystąpił w naszym Biuletynie.

W tym numerze znajdziecie również Państwo wywiad z Profesorem Edwardem Płow'em, który w 2007 został uhonorowany doktoratem honoris causa naszej uczelni. Profesor był gościem specjalnym 5. warsztatów w ramach projektu HARC. Korzystając z okazji, pragnę złożyć Państwu najserdeczniejsze życzenia z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia. Aby przy świątecznym stole nie zabrakło światła i ciepła rodzinnej atmosfery, a Nowy Rok niósł ze sobą szczęście i pomyślność.

mgr Anna Pieleśiek-Kielma

Redaktor Naczelny Biuletynu UM

W numerze:

- CENTRUM INFORMACYJNO-BIBLIOTECZNE, NOWA KONCEPCJA E-BIBLIOTEKI UMED 2
- WYWIAD Z DYREKTOREM BIBLIOTEKI UŁ 7
- STRAJK STUDENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ W ŁODZI 11
- II EDYCJA KONFERENCJI NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY 15
- PROFESOR EDWARD PLOW GOŚCIEM V WARSZTATÓW HARC 18
- 5 LAT PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ WŚRÓD MŁODZIEŻY 20
- HEALTHY AGEING RESEARCH CENTRE 23
- PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI STUDENTÓW IFMSA W ROKU 2014/2015 26

Z ŻYCIA UCZELNI

DR JACEK GRABOWSKI

Kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

CENTRUM INFORMACYJNO-BIBLIOTECZNE, nowa koncepcja e-biblioteki UMED

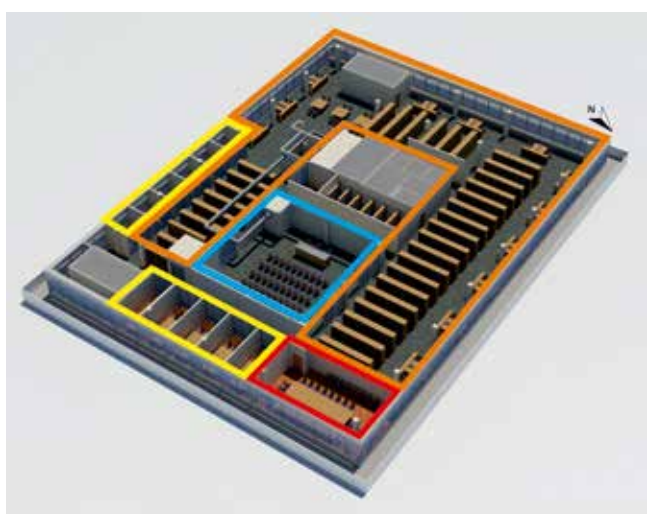
Główne zmiany w nowym modelu funkcjonowania biblioteki UMED

Biblioteka uczelni wyższej o profilu biomedycznym powinna spełniać potrzeby społeczności akademickiej. Model jej funkcjonowania, wzorem większości nowoczesnych instytucji tego typu na świecie, musi uwzględniać powszechny elektroniczny dostęp do informacji. Rola klasycznego księgozbioru będzie zanikać, stopień jego wykorzystania i użyteczność maleć. Obiekt Biblioteki UM w Łodzi uległ daleko posuniętej dekapitalizacji, stał się archaiczny technicznie i użytkowo, naruszał obowiązujące przepisy budowlane. Ponadto, klasyczny model biblioteki ograniczał możliwość pozyskania zewnętrznych środków inwestycyjnych na jej odnowę i kontynuację tradycyjnej działalności. Po kilku nieudanych próbach pozyskania środków zewnętrznych, władze uczelni podjęły decyzję o radykalnej i kompleksowej modernizacji opartej o własne środki.

Nowy model funkcjonowania Biblioteki wymaga dostosowania do światowych trendów oraz wyciągnięcia wniosków z krajowych doświadczeń. Prowadzona aktualnie modernizacja, w zakresie przebudowy i wyposażenia naszej biblioteki, zmierza do stworzenia e-biblioteki, w której dominuje elektroniczny dostęp do informacji. Konieczne jest jednak jego wzbogacenie o progresywne sposoby zarządzania wiedzą, projektami i innowacjami, charakterystyczne dla nowoczesnej uczelni wyższej.

- Wolny dostęp - Księgozbiór Studencki
- Terminale komputerowe - wolny dostęp
- Strefa głośnej pracy grupowej
- Wypożyczalnia
- Szatnia

- Stanowiska pracy cichej, wolny dostęp do księgozbioru
- Pokoje do pracy indywidualnej i grupowej
- Sala seminaryjna
- Sala konferencyjna/Czytelnia

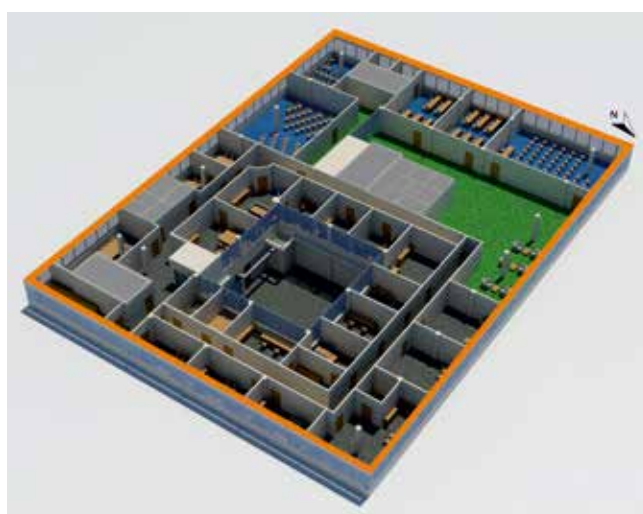
W efekcie prowadzonej modernizacji zostaną wprowadzone następujące, kluczowe zmiany: ograniczenie posiadanego księgozbioru, ograniczenie powierzchni magazynowych i administracyjnych, zwiększenie powierzchni przeznaczonych dla użytkowników, zapewnienie zdalnego dostępu do zasobów elektronicznych i digitalizacja zbiorów, rozbudowa i zróżnicowanie oferty funkcjonalnej i jej dostosowanie do potrzeb uczelni, aktywizacja użytkowników, która musi być wymierna, różnorodna i efektywna.

Finalny efekt, wartość dodana i oczekiwany zwrot z inwestycji to stworzenie warunków do powstania Strefy Wiedzy i Innowacji (Knowledge and Innovation Hub). W przededniu rozpoczęcia realizacji projektów nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej musimy w sposób praktyczny potwierdzić naszą gotowość do sprostania trudnym wymogom programowym. Mamy taką możliwość.

Plan modernizacji obejmuje szereg szczegółowych działań, które opisane w porządku od tematów bibliotecznych do rozwojowych, przedstawiają się następująco:

Księgozbiór

Zostanie przeprowadzona konsekwentna selekcja zasobów bibliotecznych. Wyselekcjonowany księgozbiór medyczny i dziedzin powiązanych, który najczęściej wykorzystywany jest przez użytkowników, znajdzie się w strefie wolnego dostępu. Pozostała część trafi do wyizolowanego, w stosunku do

- Strefa Wiedzy i Innowacji

architekt: Konrad Kowalczyk
wizualizacja: Oktawia Dubert

istotnych funkcji budynku, piwnicznego magazynu. Obszerne magazyn to ważny efekt przebudowy, będzie wyposażony w system przesuwanych regałów zwiększających pojemność magazynową i sprawny system transportowych wózków szynowych. Uproszczona obsługa księgozbioru nie będzie znacząco angażowała wyspecjalizowanego personelu, co umożliwi zaangażowanie w tym celu studentów. Wierzmy, że praca w bibliotece, wzorem wielu zagranicznych uczelni, będzie prestiżowym wyróżnieniem dla ambitnych studentów.

Część księgozbioru, różnorodnego tematycznie, lecz nadal przydatnego dla środowiska akademickiego, trafi do Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego. BUŁ-a jest objęta obowiązkiem archiwizowania egzemplarzy bibliotecznych, utrzymuje zasoby niezbędne do prowadzenia tradycyjnych księgozbiorów. Rozwiniemy współpracę w tym zakresie.

Pozostała część księgozbioru zostanie zlikwidowana. W obszar magazynu zostanie przeprowadzone archiwum UMED z dotychczasowej lokalizacji przy ulicy Kopcińskiego.

Podręczniki

Podręczniki będą nadal powszechnie wykorzystywane przez studentów, głównie ze względu na brak możliwości zapewnienia pełnego dostępu elektronicznego (prawa autorskie) oraz tradycyjne przyzwyczajenia. Obsługa wypożyczalni zostanie maksymalnie uproszczona i zautomatyzowana. Wszystkie podręczniki będą dostępne bezpośrednio dla studentów w strefie wolnego dostępu.

Automatyzacja dostępu do księgozbioru

System transportu książek
- stacja w wypożyczalni na parterze

Sala konferencyjna/Czytelnia w dawnym patio

Zostanie wprowadzony nowy system ochrony zbiorów w technologii RFID, co umożliwi samodzielną realizację wypożyczeń i zwrotów za pośrednictwem kiosków, książkomatu, wrzutni oraz półki na szybkie zwroty. Wrzutnia i książkomat zapewniają możliwość realizacji zwrotów i odbioru zamówień również poza godzinami pracy biblioteki (w trybie 24/7). Automatyzacja umożliwia samoobsługę użytkowników, a ponadto ogranicza zaangażowanie personelu.

Zmiana modelu szkoleń

Konieczne jest zapewnienie dostępności szkoleń dla pracowników i studentów z powodu stale zwiększającej się liczby zasobów elektronicznych, różnorodności baz danych oraz

System transportu książek
- stacja w czytelni na I piętrze

Pomieszczenia do pracy indywidualnej na I piętrze

Hol na II piętrze

nowych możliwości narzędzi wyszukiwawczych. Szkolenia mają mieć charakter praktyczny, z obsługi realnych, dostępnych baz danych. Będą realizowane na terenie biblioteki dzięki salom dydaktycznym i laboratoriom komputerowym. Program szkoleń będzie fakultatywny, ustalany bezpośrednio z pracownikami naukowymi, a cykle szkoleniowe otwarte dla wszystkich zainteresowanych. Planowane jest przywrócenie programu szkoleń prowadzonych bezpośrednio w jednostkach naukowych.

Konieczne jest zmodernizowanie platformy e-learningowej dla potrzeb przysposobienia bibliotecznego, zajęć dla doktorantów i studentów oraz zamieszczania materiałów szkoleniowych dla pracowników uczelni. Pozwoli to kumulować najbardziej użyteczną wiedzę o wysokiej dostępności via Internet.

Informacja o nauce w UMED – bibliometria, bibliografia i analityka

Obowiązek gromadzenia i opracowywania informacji o publikacjach pracowników naukowych UMED (około 3000 rekordów rocznie) wynika z potrzeb zewnętrznych i wewnętrznych. Wewnętrznie na podstawie tych danych opracowuje się zestawienia dorobku pracowników dla potrzeb awansów, przyznawania stopni naukowych, oceny okresowej, rankingów jednostek i wydziałów. Zewnętrznie udostępniamy dane dla MNiSW do okresowej oceny jednostek naukowych, wypełniamy obowiązek raportowania do POL-on oraz Polskiej Bibliografii Naukowej.

Należy wzmocnić opisywaną działalność ze względu na krytyczne znaczenie przetwarzanych danych dla UMED. Metody

gromadzenia, opracowywania, raportowania danych muszą ulec uporządkowaniu (opis procedur i procesów) oraz automatyzacji. Celem jest zbudowanie bazy wiedzy zawierającej komplet informacji o działalności naukowej UMED (w tym budowę repozytorium prac naukowych). Planujemy wykorzystać w tym celu sprawdzone już w innych obszarach funkcjonowania uczelni procesy biznesowe, korzystające z zasobów uruchomionej platformy BPM. Wsparciem merytorycznym będzie Centrum Kompetencji Procesowych oraz Centrum Informatyczno-Telekomunikacyjne.

Gromadzenie wiarygodnych danych to wstęp do ich wykorzystania dla własnych potrzeb. Analiza danych wymaga poszukiwania i zatrudnienia analityka zdolnego do interpretacji specjalistycznych danych. Konieczny będzie zakup oprogramowania, które pozwoli w sposób wystandaryzowany uzyskać dane porównywalne (*benchmarking*) oraz umożliwi dokonywanie projekcji statystycznych wpływu aktywności publikacyjnej na pozyskiwane środki w ramach dotacji statutowej.

Nowe funkcje użytkowe obiektu

W obiekcie pojawiają się pomieszczenia przeznaczone do cichej nauki (11 pomieszczeń), w tym kilka większych do nauki lub pracy grupowej, choćby spotkań zespołów projektowych (5 z 11). Rezerwacja tych pomieszczeń będzie dostępna przez Internet dla wszystkich studentów i pracowników, a korzystanie z zarezerwowanych pomieszczeń możliwe przez całą dobę. Infrastruktura naukowo-dydaktyczna obejmuje dodatkowo salę seminaryjną wraz z wyposażeniem audiowizualnym i możliwością prowadzenia telekonferencji (dla 45-50 osób) oraz salę komputerową (24 stanowiska).

W kierunku wiedzy i innowacji

Planujemy powołanie Strefy Wiedzy i Innowacji (Knowledge and Innovation Hub, KIH) i zlokalizowanie jej w modernizowanym obiekcie, korzystając z okazji, jaką dostarczyło wygospodarowanie powierzchni biurowych. Najważniejsze jest jednak wykorzystanie zmian w funkcjonowaniu kilku jednostek organizacyjnych, jakie dokonano się w ciągu ostatnich dwóch lat. Celem jest skonsolidowanie potencjału związanego z zarządzaniem wiedzą w i o uczelni, zarządzaniem projektami, wspieraniem procesu komercjalizacji, rozwijaniem współpracy z biznesem. Zamierzamy stworzyć dogodne warunki do powstania inicjatyw krajowych i międzynarodowych w oparciu o trójkąt wiedzy (Nauka-Edukacja-Biznes).

W skład KIH wejdą: Biuro Nauki, Strategii i Rozwoju, Centrum Innowacji i Transferu Technologii, wybrane zespoły Centrum Informacyjno-Bibliotecznego, Platforma EIT Health Poland oraz inne inicjatywy wspierające interdyscyplinarne podejście we wspieraniu wiedzy i innowacji. Lokalizacja dla tej nowej inicjatywy jest podyktowana realizacją projektu *BRaIn – Badania Rozwój Innowacje w łódzkim kampusie biomedycyny i farmacji* oraz dalszym rozwojem Centrum Kliniczno-Dydaktycznego. W lutym 2016 roku zaplanowano seminarium inauguracyjne działalności KIH, promującego wkład własny UMED w realizację projektu BRaIn.

W efekcie można oczekiwać lepszego wykorzystania powstającej infrastruktury Centrum Informacyjno-Bibliotecznego przez zespoły projektowe oraz zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy, którzy współpracują z wymienionymi jednostkami organizacyjnymi UMED. Zespół składający się z pracowników wymienionych jednostek rozpoczął już przygotowania aplikacji projektowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Będzie to poszukiwanie źródeł finansowania dalszego wyposażania obiektu i kreowania jego nowych funkcji.

Spóźniona modernizacja może być okazją do „żabiego skoku”, przeskoczenia ewolucyjnych etapów, jeśli potrafimy odgadywać przyszłe potrzeby. W tym punkcie potrzeba dużo wiary w powodzenie, wsparcia poprzez uczestnictwo i odrobiny szczęścia.

Koszty utrzymania i inne oczekiwane parametry modernizacji

Koszty utrzymania biblioteki w dotychczasowym modelu przekraczają 4 mln złotych rocznie, a ponad połowa (2,6 mln) to koszty osobowe.

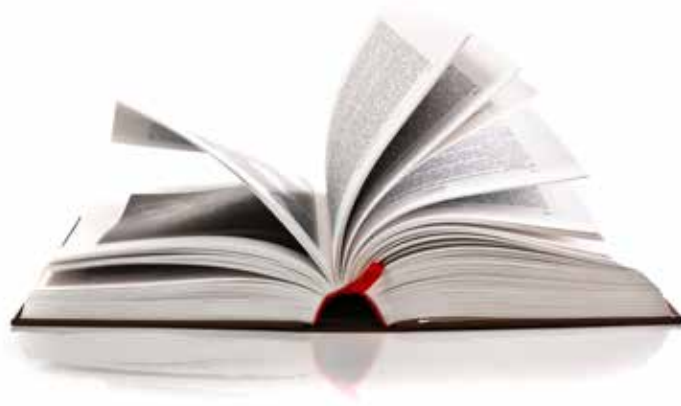
Modernizacja obejmuje zarządzanie. Stawiamy przed nowym

kierownictwem ambitne, lecz realistyczne cele:

- oczekujemy redukcji kosztów (bibliotecznych) o minimum 20%, co pozwoli oczekiwać zwrotu z inwestycji w perspektywie dwudziestu lat,
- wykorzystania powierzchni dydaktycznych powyżej 50% w zakresie planowanych i rezerwowanych zajęć, mierzone w drugiej połowie 2016 roku,
- digitalizacji wszystkich skryptów i materiałów dydaktycznych oraz całej kolekcji doktoratów i umieszczenie ich w Bibliotece Cyfrowej w ciągu 3 lat,
- zwiększenia o 100% zarejestrowanych epizodów dostępu do zasobów cyfrowych do końca 2016 roku.

Personel

Planujemy restrukturyzację, zmianę struktury organizacyjnej i redukcję zatrudnienia, która obejmie pracowników nie spełniających wymagań w zakresie posiadanych kwalifikacji, koniecznych w nowym modelu funkcjonalnym. Personel wykwalifikowany ma za zadanie skoncentrować się na celach merytorycznych, służących rozwojowi uczelni (współpraca z naukowcami, szkolenia, zakupy i katalogowanie księgozbioru, wdrażanie nowych narzędzi). Wymagana będzie znajomość nowych technologii w działalności bibliotecznej (doświadczenie w obsłudze oprogramowania specjalistycznego i biurowego, dokumentów elektronicznych, aplikacji na urządzenia mobilne), zdolność komunikowania się w języku angielskim w związku z koniecznością obsługi studentów anglojęzycznych oraz badaczy w projektach międzynarodowych. Konieczna jest odbudowa i wzmocnienie działów odpowiedzialnych za szkolenia użytkowników i współpracę z naukowcami. Zwiększymy nacisk na samorozwój i samodoskonalenie personelu, wspieranie proaktywnego podejścia, co jest warunkiem powstania atrakcyjnej oferty e-biblioteki dla środowiska naukowego UM.

WYWIAD

z kustoszem dypl. mgr. TOMASZEM PIESTRZYŃSKIM - Dyrektorem Biblioteki UŁ

Przekornie – po co istnieje biblioteka w XXI wieku? Zwłaszcza, że wszystko stopniowo przenosi się do sieci, książki też.

Patrząc na bibliotekę w XXI wieku warto zauważyć, że biblioteka to nie tylko książki, a tym bardziej mury. To przede wszystkim osoby, które do niej przychodzą, miejsce spędzania wolnego czasu. To także organizacja wielu wydarzeń kulturalnych oraz naukowych czy też różnego rodzaju szkoleń i seminariów.

Nie ma obawy, że biblioteki uniwersyteckie przestaną istnieć w związku z rozwijającym się postępowem technologicznym czy też powszechnym dostępem do Internetu. Są miejscem przyjaznym dla czytelników, oferującym dostęp chociażby do zasobów elektronicznych, mam tu na myśli różnego rodzaju bazy danych. Obecnie nasza biblioteka organizuje dostęp do 113 baz danych, ponad 50 tysięcy tytułów czasopism elektronicznych oraz prawie 175 tysięcy książek w wersji elektronicznej. Wszystkie te zasoby są dostępne wyłącznie za pośrednictwem biblioteki. Oczywiście dostępny są zorganizowane w sposób zdalny, czytelnik nie musi przebywać fizycz-

nie w budynku. Jednakże jest to element współpracy między biblioteką a dostawcami różnych serwisów baz elektronicznych i tylko za pośrednictwem biblioteki użytkownik ma dostęp do cennych źródeł naukowych.

Warto też wspomnieć, że pewna idea, zasoby i historia naszej biblioteki spowodowały, że wielu naszych zbiorów nigdzie indziej nie można znaleźć. Mamy w swojej ofercie ponad 3 200 000 publikacji i posiadamy cały dorobek naukowy, cały dorobek piśmiennictwa Rzeczypospolitej Polskiej od 1946 roku. BUŁ jest największą i najnowocześniejszą biblioteką w województwie i jedną z największych bibliotek w kraju. Warto wspomnieć, że przyczyniły się do tego także relacje między bibliotekarzami a użytkownikami biblioteki, chociażby w aspekcie pozyskiwania i wymiany informacji. To właśnie biblioteki i bibliotekarze stanowią główną pomoc w poszukiwaniach zasobów czy też źródeł informacji, a Internet jest tylko narzędziem, które może ułatwić lub przyspieszyć tego typu poszukiwania.

Czy łódzcy naukowcy i studenci chętnie korzystają z usług biblioteki? Czy w ostatnich latach można zaobserwować spadek jej popularności, czy coś się zmienia?

Jeżeli chodzi o spadek popularności bibliotek, to w Polsce jest on widoczny głównie w bibliotekach publicznych, natomiast nie w tych dużych, naukowych bibliotekach, które mają bardzo szeroką ofertę i działają także w sferze naukowej. Statystyki wykorzystania zasobów naszej biblioteki na koniec 2014 roku ukazują wzrost o prawie 20% w stosunku do roku 2013. Liczba udostępnionych zasobów elektronicznych wzrosła natomiast o 7%.

Przyczynia się do tego przede wszystkim oferta biblioteki, która coraz bardziej się rozwija. Mam tutaj na myśli Repozytorium UŁ, które gromadzi dorobek publikacyjny pracowników naszej uczelni. Aktualnie zajmujemy trzecie miejsce w Polsce wśród repozytoriów naukowych.

Drugi ważny element to digitalizacja najstarszych zbiorów i udostępnienie ich w Bibliotece Cyfrowej UŁ. Dzięki temu Biblioteka Cyfrowa UŁ znajduje się w krajowej czołówce. Na 120 jednostek zrzeszonych w Federacji Bibliotek Cyfrowych (FBC) zajmujemy 12. lokatę.

Jeżeli chodzi o popularność biblioteki, to warto wspomnieć o naszej ofercie dydaktycznej. BUŁ prowadzi szereg szkoleń dla studentów, pracowników naukowych czy też doktorantów, ale także zajęcia dla dzieci czy osób starszych. Przykładem może być chociażby szkolenie dla pracowników naukowych z publikowania treści w modelu otwartym czy też warsztaty dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku przybliżające obsługę urządzeń typu iPad.

Czy ma Pan gotową receptę na zachęcenie studentów do korzystania z usług Biblioteki w dobie powszechnego dostępu do Internetu?

Receptą moją czy też pewną zachętą dla studentów i naszej łódzkiej społeczności do korzystania z usług biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, jest przede wszystkim szeroka oferta, którą promujemy, ale także otwartość, dostępność i elastyczność działania. Mam tu na myśli kilka akcji, które biblioteka od pewnego czasu z powodzeniem prowadzi. Przede wszystkim jest to akcja „Biblioteka do północy” - biblioteka w czasie trwania sesji egzaminacyjnych otwarta jest do godziny 24. Dodatkowo, od listopada bieżącego roku, z uwagi na duże zainteresowanie wśród społeczności akademickiej, zwłaszcza studiów niestacjonarnych, biblioteka otwarta jest również w niedziele.

Kolejną inicjatywą, o której warto powiedzieć, są organizowane cyklicznie w jedną sobotę miesiąca spotkania – dzień gier,

podczas których pracownicy, studenci czy też mieszkańcy miasta i województwa mogą przyjść i zagrać w ulubione gry planszowe.

Warto też wspomnieć o pewnym założeniu, wprowadzonym do słownika przez amerykańskiego socjologa Raya Oldenburga, tzw. trzecim miejscu. Idea ta wpłynęła na konstrukcję przestrzeni biblioteki. Jest to miejsce w przestrzeni publicznej, które oddziela środowisko życia w domu i w pracy. Miejsce, gdzie czytelnik przychodzi, może spędzić przyjemnie czas, złapać oddech. Przyjazna organizacja przestrzeni biblioteki ma bardzo ważne zadanie – ma sprawiać, by czytelnik poczuł się swobodnie, chociażby poprzez możliwość wygodnego położenia się na sofach czy pufach. To jest przyszłość bibliotek, zagwarantowanie użytkownikowi nie tylko miejsca stacjonarnego w czytelni, które tradycyjnie kojarzy się z przestrzenią biblioteczną, ale takiego miejsca, w którym czytelnik czuje się swobodnie.

Kolejna istotna sprawa to promocja biblioteki. Od dwóch lat zintensyfikowaliśmy działania zmierzające do promocji naszej działalności na portalach społecznościowych typu facebook, tam gdzie przede wszystkim młodzież akademicka się ze sobą komunikuje. Wykorzystujemy także media lokalne. Częste wysyłanie newsletterów i zwiększenie liczby informacji umieszczanych w mediach spowodowały znaczny wzrost liczby odwiedzin. Aktualnie, rocznie BUŁ odwiedza prawie pół miliona osób.

Jaką rolę pełni dziś biblioteka akademicka w strukturze uniwersytetu?

Oдноśnie roli biblioteki w uniwersytecie warto wspomnieć, że biblioteka od samego początku swojego funkcjonowania

jest miejscem centralnym uczelni, ogólnodostępnym dla wszystkich członków społeczności akademickiej. Dlatego też jest w pewnym stopniu inicjatorem nowych form kształcenia. Kolejnym powodem jest przejmowanie różnorodnych funkcji w ramach uniwersytetu. To biblioteka prowadzi repozytorium uczelniane, bibliografię dorobku naukowego pracowników, realizuje projekty ze źródeł zewnętrznych i to właśnie biblioteka organizuje szkolenia, seminaria czy też konferencje. W pewien sposób biblioteka jest też przestrzenią kultury w uczelni. Kultury w rozumieniu organizowania wystaw, spotkań autorskich, koncertów i różnego rodzaju przedsięwzięć tego typu. To miejsce neutralne, do którego każdy przychodzi, miejsce pozytywnie odbierane przez studentów.

W przypadku naszej uczelni to biblioteka została powołana wcześniej niż sam Uniwersytet Łódzki jako całość. To była jedna z pierwszych jednostek powołanych przy organizacji UŁ w 1945 roku. Od biblioteki właśnie rozpoczęła się działalność i funkcjonowanie wtedy jeszcze naszego wspólnego uniwersytetu. Akademia Medyczna wyodrębniła się bowiem z UŁ dopiero w 1950 roku.

Jak wygląda dostępność Biblioteki UŁ dla naszych pracowników?

Nasze uczelnie od kilku lat współpracują bardzo pręźnie. Państwa uniwersytet jest jedyną uczelnią w Łodzi, z którą UŁ ma podpisaną umowę o wzajemnej współpracy, w aspekcie korzystania z zasobów bibliotecznych. Warto wspomnieć, że pracownicy naukowcy UM mogą wypożyczać w naszej bibliotece pięć książek na trzy miesiące i korzystać z zasobów elektronicznych.

W najbliższym czasie planujemy także ułatwienie zapisu do biblioteki za pośrednictwem elektronicznych kart pracowniczych, aby wyeliminować uciążliwą konieczność przedstawiania dokumentu potwierdzającego zatrudnienie w uczelni. Będzie się to odbywało automatycznie. Studenci już korzystają z takiego rozwiązania - ich kartą biblioteczną jest elektroniczna legitymacja studencka, którą autoryzują w naszej wypożyczalni.

Studenci oraz pracownicy Państwa uczelni mogą korzystać z całej oferty BUŁ, o której wcześniej mówiłem, czy to w zakresie szkoleń, działalności dydaktycznej czy pomocy bibliograficznej, po infrastrukturę - strefę relaksu czy pokoje do pracy grupowej.

BUŁ jest ogromnym źródłem informacji. Czy dublowanie zasobów ma sens w tak bezpo-

średnim sąsiedztwie?

Uważam, że dwie biblioteki obok siebie, w tak bliskim sąsiedztwie powinny działać na zasadach komplementarności, a nie konkurencyjności.

Biblioteka gromadzi egzemplarze obowiązkowe, jak wspominałem wcześniej, wszystkie publikacje wydane na terenie Rzeczypospolitej Polskiej od 1946 r. znajdują się w naszych zbiorach. Nie ma więc potrzeby kupowania tych pozycji również dla biblioteki UM i tym samym dublowania księgozbiorów, ponieważ cała społeczność akademicka uczelni medycznej może z nich u nas korzystać. Natomiast publikacje specjalistyczne dotyczące nauk medycznych powinny znaleźć się w Państwa bibliotece.

Warto byłoby także zastanowić się nad możliwością współpracy w zakresie szkoleń. Biblioteka UM, z racji subskrybowania specjalistycznych baz danych związanych z dziedzinami medycyny, mogłaby prowadzić szkolenia dla naszych biotechnologów czy pracowników i studentów Wydziałów Chemii oraz Biologii i Ochrony Środowiska.

Czy biblioteki polskich uczelni wyższych wzorują się na przykładach z Zachodu?

Oczywiście, że tak. Przykładem tego jest chociażby nasza biblioteka. Po pierwsze, posiadamy system RFID (ang. *radio-frequency identification*), który wprowadzono w celu ochrony, zabezpieczenia, automatycznego wypożyczania, zwracania oraz kontroli zbiorów. Dzięki jego połączeniu z systemem bibliotecznym Symphony użytkownik bez pomocy bibliotekarza wypożycza książki w *selfchecku*, które może później zwrócić w usytuowanej na parterze wrzutni.

Efektem inspiracji rozwiązaniami stosowanymi głównie w bibliotekach amerykańskich jest także Klasyfikacja Biblioteki

Kongresu (ang. *Library of Congress Classification* - LCC), dzięki temu czytelnicy mają łatwy i szybki dostęp do zbiorów, a bibliotekarze katalogujący mogą scharakteryzować przez sygnaturę nie tylko tytuł, ale i konkretny egzemplarz dzieła. Dodatkowo warto wspomnieć, że idea wolnego dostępu, czyli bezpośredniego kontaktu czytelnika z książką, to rozwiązanie, które w wielu zagranicznych bibliotekach naukowych zostało wprowadzone już kilkadziesiąt lat temu. U nas w kraju rozwój w tym kierunku nastąpił co najwyżej kilkanaście lat temu, a w naszej bibliotece taka organizacja zbiorów funkcjonuje od 2006 roku. Jest to niezwykle ważny element nowoczesnej biblioteki.

To właśnie przestrzeń, przestrzeń nastawiona *stricte* na czytelnika jest dziś bardzo istotna. To nie książki, nie zbiory, a organizacja przestrzeni biblioteki ma stwarzać przyjazną atmosferę. Biblioteka powinna być miejscem spędzania wolnego czasu, na co wskazuje chociażby rosnąca liczba odwiedzin w naszej księżnicy.

Od kilku lat obserwujemy także zmiany w sposobie nauki i korzystania z biblioteki. Społeczności akademickiej potrzebna jest możliwość spędzania tu wolnego czasu, możliwość uczenia się, wspólnej pracy, wymiany doświadczeń w pokojach pracy grupowej, praca w zaciszu pomieszczeń do pracy indywidualnej, a także wolna, otwarta przestrzeń do nauki i lektury. Kilkadziesiąt tysięcy metrów kwadratowych i przyjazna infrastruktura daje czytelnikowi możliwość swobodnego poruszania się i wyboru najlepszego dla siebie miejsca do pracy. Nasze biblioteki naprawdę są już liderami jeżeli chodzi o zasoby i infrastrukturę a poza tym zapewniają użytkownikom korzystanie z wszelkich dostępnych źródeł informacji w jednym miejscu.

Jak powinna wyglądać nowoczesna biblioteka?

Właśnie tak, jak nasza biblioteka uniwersytecka. Przede wszystkim, to czytelnik wyznacza nam kierunek zmian, do którego ciągle się dostosowujemy. Innymi słowy – to czytelnik wskazuje nam drogę, którą mamy podążać.

Coraz większe umiędzynarodowienie uczelni polskich, w tym także naszych uniwersytetów, powoduje, że czytelnicy stają się bardziej wymagający. Osoby z innych kręgów kulturowych, przyzwyczajone do innego sposobu uczenia się i spędzania czasu na uczelni, przynoszą ze sobą nowe wzorce. W wielu krajach, i to jest widoczne także u nas, czytelnicy korzystają z biblioteki również w nocy czy w soboty. Przychodzą przygotować projekt na zajęcia, ale także spotkać się ze znajomymi i wypić kawę. Biblioteka to nie tylko miejsce wypożyczania książek i tak stereotypowo nie można już na to patrzeć. Teraz jest to miejsce spotkań, miejsce integracji różnych środowisk.

Plany na przyszłość?

Intensyfikacja działań, które już podjęliśmy. To przede wszystkim zwiększenie oferty dydaktycznej dla społeczności akademickiej, ale także społeczności lokalnej. To także dużo bardziej zacieśniona współpraca z Uniwersytetem Medycznym. Mam nadzieję, że z nowo powstałym Centrum Informacyjno-Bibliotecznym UM będziemy wspólnie wzmacniać, poszerzać i intensyfikować współpracę na wszystkich obszarach prowadzonej działalności.

Ulubiona książka?

Z racji tej współpracy, która między naszymi uczelniami powinna się zacieśniać, żebyśmy nie popadli w pewnego rodzaju pułapkę społeczną, lektura autorstwa węgierskiego socjologa Elemèra Hankissa *Pułapki społeczne*.

Bardzo dziękujemy za rozmowę.

Rozmawiały:
ANNA PIELESIEK-KIELMA
ANNA RYKIERT

MAREK JANASZKIEWICZ

- w roku 1981 student II roku Wydziału Lekarskiego AM
Członek Zarządu NZS i UKS

STRAJK STUDENTÓW AKADEMII MEDYCZNEJ W ŁODZI

Po Sierpniu '80 było niemal pewne, że następni o swoje prawa upomną się studenci.

W okresie wakacyjnym aktywność studencka koncentrowała się na innych sprawach, choć oczywiście w tym czasie każdy niemal Polak z zapartym tchem i pełen nadziei śledził wydarzenia na wybrzeżu. Wchodząc pod koniec września do dziekanatu ówczesnej Akademii Medycznej w Łodzi instynktownie, poza informacjami na temat rozkładu zajęć na kolejny rok, szukało się czegoś jeszcze. Faktycznie, w tym wypadku intuicja się nie myliła. W jednej z gablot przeznaczonych dla studentów pojawiło się niewielkie ogłoszenie z informacją, że tworzy się nowa niezależna organizacja studencka i że za kilka dni odbędzie się spotkanie informacyjne w tej sprawie w sali kinowej Szkoły Filmowej w Łodzi. Po kilku dniach w tych słynnych murach spotkała się grupa studentów ze wszystkich łódzkich uczelni. Nie byli to jeszcze formalni przedstawiciele, bo nie było jeszcze żadnych struktur na uczelniach. Było to, jak się wydaje, spotkanie tych, którzy czuli, że nadszedł właśnie ten czas.

Mądrzejsi już o doświadczenia Sierpnia '80 wiedzieliśmy, że podstawą zmian musi być nowa, zbudowana na zasadach demokratycznych i całkowicie niezależna organizacja studencka. Temu tematowi było w całości poświęcone to pierwsze, historyczne spotkanie studentów Łodzi.

Konkluzją zebrania było, aby uczestnicy zanieśli ten „kaganek oświaty” na swoje uczelnie. W trakcie zebrania zaczęliśmy wyszukiwać między obecnymi osobami z własnych szkół. Tym sposobem poznałem Małgorzatę Bernard i Jacka Pytla, wtedy studentów V roku Wydziału Lekarskiego. Już w uczelnianej podgrupie ustaliliśmy, że teraz trzeba spróbować coś zrobić na naszej Akademii.

Powstała grupa inicjatywna nowej organizacji, jeszcze nie NZS. Ostatecznie nazwa Niezależne Zrzeszenie Studentów została zatwierdzona na zjeździe założycielskim w Warszawie w dniu 19 października 1980 r., w którym wzięli udział oficjalni już przedstawiciele 59 uczelni z całego kraju, i gdzie miałem przyjemność złożyć swój podpis w imieniu niezależnej organizacji Akademii Medycznej w Łodzi.

Pierwsze uczelniane zebranie odbyło się w kawiarence Rektora przy al. Kościuszki. Na tym pierwszym spotkaniu tłumów nie było, ale nie o ilość wszak chodziło. Biorąc pod uwagę, że środowisko medyczne jest z natury dość konserwatywne w swoich podglądach i działaniach, należało uznać za sukces, że udało się zebrać te kilka osób. W wyniku spotkania ukonstytuował się Tymczasowy Komitet Założycielski Niezależnego Związku Studentów Łodzi przy Akademii Medycznej w składzie:

1. Małgorzata Bernard-Ilczyszyn - V rok Wydział Lekarski
2. Bogdan Latecki - VI rok Wydział Lekarski
3. Katarzyna Topczewska - VI rok Wydział Lekarski
4. Stanisław Nowak - VI rok Wydział Lekarski
5. Elżbieta Toczyńska - V rok Wydział Lekarski
6. Hanna Lutyńska - V rok Wydział Lekarski
7. Maria Powoniak - V rok Wydział Lekarski
8. Elżbieta Piskozub - V rok Wydział Lekarski
9. Cezary Łuczyński - V rok Wydział Lekarski
10. Jacek Pytel - V rok Wydział Lekarski
11. Jan Sudowski - V rok Wydział Lekarski

12. Paweł Michna - IV rok Wydział Lekarski
13. Jarosław Fabiś - III rok Wydział Lekarski
14. Jan Zawadzki - III rok Wydział Lekarski
15. Marek Janaszkiwicz - II rok Wydział Lekarski
16. Andrzej Sanburski - III rok Wydział Stomatologii,

który 8 października 1980 roku powiadomił ówczesnego Rektora o swoim istnieniu.

Dalej wydarzenia potoczyły się już błyskawicznie. Niesieni falą wolności, która ogarnęła kraj, pełni entuzjazmu zaczęliśmy budować nową niezależną organizację. Wzorców demokracji nie było za wiele, dlatego sporą część czasu na kolejnych spotkaniach traciliśmy na ustalaniu zasad podejmowania decyzji. Dochodziło do sytuacji z obecnego punktu widzenia zabawnych, jak głosowania nad tym jak będziemy głosować w danej sprawie. Wtedy jednak byliśmy bardzo principjalni i przestrzeganie zasad demokracji było sprawą absolutnie priorytetową.

Po oficjalnym powstaniu NZS na szczeblu krajowym Ogólnopolski Komitet Założycielski złożył oficjalny wniosek o rejestrację Zrzeszenia. Na poszczególnych uczelniach, także w Łodzi, odbyły się wybory do władz NZS. Pierwszym Przewodniczącym na AM został Staszek Nowak.

Tymczasem w kraju narastał konflikt, uwolnione aspiracje społeczeństwa natrafiały na opór władzy, która upominanie się o swoje niezwykłe prawa przez obywateli traktowała jak kontrrewolucję. Rejestracja NSZZ Solidarność przeciągała się i dopiero pod presją strajku generalnego udało się jej dokonać. Podobnie było z Niezależnym Zrzeszeniem Studentów, nie mogliśmy doczekać się oficjalnego zarejestrowania organizacji. Mądrzejsi doświadczeniem „S”, a także z uwagi na to, że mieliśmy potrzebę mocniejszego pokazania się jako, było nie było, elita intelektualna społeczeństwa, postanowiliśmy wziąć sprawę w swoje ręce i w sposób zdecydowany upomnieć się o swoje prawa. Pierwsze pogłoski o strajku na UŁ rozchodziły się po mieście lotem błyskawicy. Czuliśmy, że właśnie nadchodzi ta chwila, kiedy możemy zapisać się w historii.

Jako że już działały struktury NZS AM, postanowiliśmy szybko za pomocą dostępnych środków powiadomić wszystkich studentów Akademii, że zamierzamy na razie jako NZS proklamować strajk w obronie naszych praw. A były to czasy, kiedy nikt nawet nie myślał o Internecie, posiadanie telefonu było przywilejem nielicznych, powielacze były ściśle kontrolowane, a na papier do maszyny do pisania trzeba było mieć specjalny przydział.

Zebranie strajkowe zwołaliśmy w największej wówczas do-

stępnej auli w Collegium Anatomicum przy ulicy Narutowicza. Frekwencja przekroczyła nasze najśmielsze oczekiwania. Sala pękła w szwach (była bardziej wypelniona niż na wykładach z anatomii dla I roku medycyny). Trudno było zapanować nad zebraniem. Członkowie Zarządu NZS i przybyli na spotkanie przedstawiciele UŁ zaprezentowali pokrótce wstępną listę postulatów Studentów Łodzi. Entuzjazm zebranych był ogromny, mieliśmy jednak jako organizatorzy świadomość, że jak wypuścimy wszystkich do domów, to wielu pod presją rodziców lub własnych przemyśleń już nie wróci. Z drugiej strony, aula ani gmach Collegium Anatomicum nie bardzo nadawały się na miejsce strajku okupacyjnego. Padła propozycja lokalizacji strajku w gmachu farmacji (na tamte czasy najnowszego i największego budynku Akademii Medycznej).

Po burzliwych dyskusjach o godz. 19.35, 23 stycznia 1981 roku większość obecnych zdecydowała o proklamowaniu strajku okupacyjnego jako wyrazu solidarności ze strajkującymi już studentami Uniwersytetu Łódzkiego, postanowiliśmy przemaszerować ulicą Narutowicza do wspomnianego już gmachu farmacji. Dzień wcześniej przedstawiciele NZS poinformowali Rektora o możliwym rozwoju wydarzeń i ewentualności wybuchu strajku.

Ówczesny Rektor, prof. Antoni Kotetko, zawiadomiony telefonicznie o decyzji studentów, wyraził zrozumienie i zapewnił nas, że zrobi wszystko, aby chronić studentów. Wydał też polecenie, aby udostępnić nam z magazynów akademików materace, na których mogliśmy spędzić pierwszą noc strajku, oraz dostarczyć ciepłe napoje.

Po dotarciu do gmachu farmacji rozpoczęliśmy organizację techniczną strajku. Studenci, pierwszej nocy było ich ok. 300, rozlokowali się w różnych wolnych miejscach na korytarzach budynku. UKS (Uczelniany Komitet Strajkowy) na miejsce sztabu strajkowego wybrał pokój na parterze – salę posiedzeń Rady Wydziału, gdzie mieliśmy do dyspozycji odpowiednią ilość podstawowego sprzętu, tzn. stołów i krzesel, przy których mogliśmy zajmować się prowadzeniem strajku, a także przyjmować delegacje w czasie prowadzonych negocjacji. Nocą sala zamieniała się w sypialnię dla niektórych członków UKS, którzy nie nocowali razem ze swoimi znajomymi czy grupami studenckimi, tak jak to było podczas strajku przyjęte.

Chociaż strajk był zainicjowany przez NZS, został proklamowany przy udziale Rady Uczelnianej SZSP (Socjalistyczny Związek Studentów Polskich). Myślę, że koledzy z SZSP, szczególnie działacze, nie chcieli przegapić okazji do czynnego wzięcia udziału w tworzącej się historii. Zwykli członkowie, a było ich z racji systemu naboru do tej organizacji, który nadawał członkostwo niemal automatycznie z chwilą

**DLACZEGO
PAN NIE PODPISUJE
POROZUMIENIA
PANIE MINISTRZE
STUDENCI 17.11.81**

przyjęcia na uczelnię, bardzo wielu, mieli prawdopodobnie po raz pierwszy w życiu okazję do powiedzenia „nie” systemowi. Wystąpienie jako Studenci, a nie jako NZS, ułatwiło też władzom uczelni wsparcie strajkujących.

Skład 16-osobowego UKS był jednak, wołą strajkujących, zdominowany przez członków NZS. Było ich 10, pozostali to członkowie RU SZSP i tzw. niezrzeszeni. Lista członków UKS: B. Banasiewicz, K. Bik, B. Drążyk, J. Fabiś, W. Frydrych, M. Janaszewicz, P. Karauda, J. Lasota, B. Latecki, W. Michalski, S. Nowak, W. Stawiński, P. Sobolewski, K. Szaflik, A.S. Zapaśnik, W. Zaręba.

Stanisław Nowak (NZS) i Krzysztof Szaflik (SZSP) zostali oddelegowani na negocjacje MKP-u z Ministrem Nauki, które toczyły się na UŁ. Wieczorami na wiecach zdawali relacje z tego, co się tam działo, co udało się osiągnąć, a częściej czego się nie udało.

Życie strajkowe było organizowane i zarządzane przez pozostałych na miejscu członków UKS.

25 stycznia w strajku brało czynnie udział blisko 1500 studentów. Tak ogromna liczba (w tym czasie na AM studiowało blisko 4000 osób) zmusiła UKS do zamknięcia listy strajkowej, głównie z przyczyn technicznych - gmach nie mógł pomieścić już więcej osób. Dla tych, którzy przyszli po 26 stycznia, pozostało jedynie wpisać się na listę solidarnościową i strajkować w domu lub akademiku. Zasada ta była przestrzegana w 100% i nie było żadnych protegowanych ani VIP-ów, którzy mogli się przyłączyć po tej dacie. Dla polepszenia warunków bytowych wprowadzono zasadę rotacji strajkujących tak, aby jednocześnie w gmachu znajdowało się nie więcej niż 600 studentów. Pozwoliło to na utrzymanie lepszej kondycji strajkujących. Aby zachować dyscyplinę, studenci musieli dobrać się w pary, które wymieniały się w gmachu. Jedna osoba mogła wyjść, kiedy wróci jej „zmiennik”.

Po początkowym okresie lekkiego chaosu UKS zapanował

nad strajkiem, poszczególni członkowie komitetu byli odpowiedzialni za konkretne zadania, powstało coś w rodzaju biura skarg i zażaleń, gdzie strajkujący mogli zgłaszać swoje postulaty i pretensje do UKS, a komitet je w możliwie szybkim terminie rozpatrywał. Choć strajk jest sytuacją nadzwyczajną i powinien podczas niego obowiązywać ustalony regulamin postępowania, nie sposób było uniknąć spontanicznych wystąpień i zwotywanym w środku nocy wieców przez osoby niezadowolone lub nie zgadzające się z przegłosowanymi wcześniej ustaleniami.

Postulaty strajkowe, które na początku miały charakter typowo solidarnościowy i były tożsame z żądaniami studentów UŁ, dość szybko zostały rozszerzone o typowo branżowe, związane z uczelnią i służbą zdrowia.

Jako studenci Akademii Medycznej poprosiliśmy do rozmów przy stole negocjacyjnym, oprócz władz uczelni, również władze miasta z Prezydentem Niewiadomskim, jak również pełniące obowiązki Ministra Zdrowia Tadeusza Szlachowskiego. Negocjacje dotyczyły spraw lokalnych, jak np. zakończenie budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego, wybudowanie nowego akademika, unowocześnienie systemu nauczania, rekrutacje na studia medyczne, zwiększenie roli studentów poprzez przyznanie im miejsc w gronach kolegialnych, jak i ogólnospołecznych związanych z dostępem do służby zdrowia.

W tych rozmowach studenci byli wspierani przez doradców, takich jak Marek Edelman, Marek Nalewajko (szef Solidarności na AM), Piotr Czarnecki.

Negocjacje, zarówno z władzami miasta, jak i Ministrem Zdrowia, choć oczywiście nie udało się uniknąć protokołu rozbieżności, przebiegały „w duchu wzajemnego zrozumienia” i 3 lutego zakończyły się podpisaniem porozumień.

Część UKS wywodząca się z SZSP wręcz dążyła do zakończenia strajku na tym etapie. Wszak nie ma się co dziwić, ponieważ jednym z ważniejszych postulatów, jaki pozostał nie załatwiony, była rejestracja NZS. Od tego momentu, mimo starań o zachowanie jedności studenckiej, różnice zdań między członkami NZS i SZSP stawały się coraz wyraźniejsze i zaczęły generować coraz częstsze konflikty w ramach UKS. Reprezentujący NZS uważali, że sprawy ogólnostudenckie i ogólnospołeczne, o których rozmawiano na Uniwersytecie z przedstawicielami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z Ministrem Górkim na czele, są tak samo ważne lub nawet ważniejsze od tych, które udało się nam już „załatwić” na własnym podwórku. Członkowie RU SZSP natomiast twierdzili, że właściwie wszystko, co mieliśmy do zrobienia, już zrobiliśmy i możemy iść do domu.

Opcja NZS-u została jednak poparta przez większość studentów i strajk był kontynuowany. SZSP ostatecznie też postanowiła pozostać oficjalnie na strajku, choć liczba członków tej organizacji, szczególnie tzw. funkcyjnych, nieoficjalnie, choć w sposób zauważalny, zmalała.

Oprócz wieców i dyskusji społeczno-politycznych życie strajkowe obfitowało w większej i mniejszej wagi wydarzenia kulturalne. Odwiedzali nas, dając darmowe występy, aktorzy dramatyczni i twórcy kabaretowi. Dzięki możliwości korzystania z filмотeki Szkoły Filmowej, co wieczór wyświetlany też był na zaimprovizowanym ekranie film fabularny. Repertuar, choć chwilami ambitny, nie był jednak zbyt bogaty, a *Czas Apokalipsy* F. F. Coppoli, *Hair* M. Formana, dominowały na afiszu. Mimo tego dość ograniczonego wyboru, frekwencja dopisywała.

Występowały też rodzime zespoły muzyczne. Z poważniejszych rozrywek należy wspomnieć o spotkaniach z ciekawymi ludźmi, przede wszystkim z mówiącymi wreszcie otwartym głosem opozycjonistami, jak również o wykładach specjalistów z AM, m.in. prof. Jana Guzka, prof. Adama Bukowczyka, doc. Henryka Panusza, doc. Macieja Pruszyńskiego, doc. Andrzeja Brzezińskiego, doc. Zbigniewa Orłowskiego, dr. Wojciecha Pruszyńskiego.

Opiekę duszpasterską nad studentami roztoczył ks. Stefan Miecznikowski, a wszyscy chętni mogli uczestniczyć w niedzielnych nabożeństwach organizowanych w głównym holu.

Strajk cieszył się ogromnym poparciem mieszkańców miasta i to nie tylko tych, którzy mieli swoje dzieci w środku, ale i zupełnie postronnych osób, w których nasz wolnościowy zryw wywołał odruch serca. W tym miejscu jako ciekawostkę można podać przykład dziewczyn, które trudniły się najstarszym zawodem świata oraz łódzkich „cinkciarzy”, którzy

już na początku strajku zasilili naszą kasę sporą, bardzo potrzebną gotówką.

18 lutego z Uniwersytetu Łódzkiego nadeszła wiadomość o podpisaniu porozumienia pomiędzy MKP (Międzyuczelniany Komitet Porozumiewawczy) a stroną rządową. Zapanowała radosna a jednocześnie podniosła atmosfera. W gmachu farmacji odbył się specjalny kończący strajk wiec, na którym przemawiali studenci, jak i widocznie wzruszony Rektor Antoni Kotetko.

Uroczystość zakończyło odśpiewanie nieoficjalnego hymnu rodzącej się wolności, czyli piosenki Jana Pietrzaka *Żeby Polska była Polską*.

Ostatniej nocy nie obowiązywały już tak surowe przepisy porządkowe, jak przez cały okres strajku i myślę (choć to tylko przypuszczenia), że niejeden uczestnik uczcił ten niewątpliwie sukces przystawiając lampką szampana.

Rano uczestnicy posprzątały po sobie gamach farmacji, przywracając go do stanu sprzed strajku i niespiesznie zaczęli opuszczać budynek, w którym spędzili ostatni miesiąc, na trwałe wpisując się w historię współczesnej Polski.

MGR MARIA RELIGA

Specjalista ds. osób niepełnosprawnych

II edycja konferencji NIEPEŁNOSPRAWNI NA RYNKU PRACY

Za nami już druga edycja konferencji *Niepełnosprawni na rynku pracy*, która zarówno w pierwszej, jak i w tegorocznej odsłonie cieszyła się dużym zainteresowaniem oraz uzyskała wysokie recenzje uczestników. Organizatorzy to: Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Fundacja Łódź Akademicka.

Konferencja to również okazja do spotkania i wysłuchania wykładów osób, które swoją niepełnosprawność obróciły w sukces i pokazały, że ich determinacja i siła charakteru mogą pokonać wszystkie przeciwności losu. Gościem specjalnym tegorocznej edycji był Jasiek Mela, założyciel fundacji *Poza Horyzonty* oraz najmłodszy w historii zdobywca obu Biegunów w ciągu roku; jednocześnie jest pierwszym niepełnosprawnym, który dokonał takiego wyczynu. Drugim gościem był Jerzy Płonka, który jako osoba niewidoma pretenduje do zdobycia „Korony Europy” podkreślając, że nie widzi ku temu przeszkód.

Nasze spotkanie odbyło się w pięknym budynku Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Budynku, który łączy historię i nowoczesność, który nie stanowi barier w dostępie dla osób

niepełnosprawnych.

Konferencja *Niepełnosprawni na rynku pracy* to szereg wykładów, debat oraz prelekcji, ale również Giełda Pracy, którą zorganizowaliśmy wspólnie z Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych już po raz drugi. Do udziału zgłosiło się 27 wystawców. Były to firmy z otwartego i chronionego rynku pracy, organizacje pozarządowe oraz instytucje rynku pracy. Podczas giełdy można było skorzystać z porad ekspertów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Wojewódzkiego i Powiatowego Urzędu Pracy. Giełdę pracy odwiedziło ok. 150 osób niepełnosprawnych.

Podczas konferencji prasowej mogliśmy przedstawić parakolarzy - podopiecznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, którzy zdobyli tylko w tym sezonie aż 9 medali imprez mistrzowskich (ME i MŚ) oraz 22 medale Mistrzostw Polski. Największymi sukcesami pochwalić się mogą zawodnicy naszej kadry narodowej w parakolarstwie. Para Marcin Polak/Michał Ładosz rozpoczęła sezon znakomitym brązowym medalem Mistrzostw Świata w Parakolarstwie Torowym w holenderskim Appeldorn. Na tej samej imprezie dwa

srebrne medale zdobyła Anna Harkowska. Prawdziwą polską dominację nasi zawodnicy pokazali jednak w lipcu na szosowych Mistrzostwach Świata w Parakolarstwie w szwajcarskim Nottwil. Mazurek Dąbrowskiego rozbrzmiewał dla nich aż trzykrotnie. Najpierw w wyścigu indywidualnym na czas tęczowe koszulki ze stoperem oraz tytuł Mistrzów Świata przybrali Iwona Podkościelna i Aleksandra Wnuczek oraz Marcin Polak i Michał Ładosz. Trzy dni później para Podkościelna/Wnuczek triumfowała również w wyścigu ze startu wspólnego. Męski tandem uplasował się zaraz za podium. Nie zawiodła również Anna Harkowska, która ponownie dwukrotnie stawiała na drugim stopniu podium, uzyskując tym samym tytuł Wicemistrzyni Świata. Występ w Szwajcarii to zdecydowanie najlepszy wynik naszej reprezentacji w historii. Oby tak dalej do Paraolimpiady w Rio.

Patronat Honorowy nad konferencją objęli: Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Wojewoda Łódzki, Marszałek Województwa Łódzkiego, Prezydent Miasta Łodzi, JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, Krajowa Reprezentacja Doktorantów.

Na uroczyste otwarcie licznie przybyli przedstawiciele instytucji publicznych, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, innych łódzkich uczelni oraz ok. 100 uczestników z całego kraju. Na ręce JM Rektora Pawła Górskiego oraz Prezesa Fundacji Łódź Akademska wpłynęło wiele listów gratulacyjnych, m.in. od Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Dziękujemy wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania konferencji *Niepełnosprawni na rynku pracy*, szczególnie partnerom wydarzenia oraz patronom medialnym.

Bogaty program merytoryczny pozwolił na szeroką dyskusję o rynku pracy osób niepełnosprawnych, ich problemach, zmaganiach i wyzwaniach, jakie stoją przed nami wszystkimi, aby razem budować lepszą rzeczywistość osób niepełnosprawnych.

Zapraszamy za rok na kolejną edycję konferencji.

Jeżeli jesteś senior-friendly,
 masz na uwadze problemy osób w podeszłym
 wieku lub znasz kogoś, dla kogo temat ten
 jest szczególnie bliski, koniecznie zgłoś się do
Konkursu Drzewo Pokoleń.

Poszukujemy osób, instytucji, organizacji pozarządowych,
 studenckich oraz przedstawicieli biznesu, którzy
 poprzez realizację projektów oraz inicjatyw w obszarze
 zdrowego starzenia, przyczyniają się do poprawy
 warunków życia seniorów.

Wypełnij formularz zgłoszeniowy dostępny na stronie:
www.drzewopokolen.umed.pl

Laureaci Konkursu zostaną uhonorowani podczas
 uroczystej Gali, która odbędzie się
3 marca 2016 r.
 w Auli 1000 CDUM
przy ul. Pomorskiej 25 I.

NAUKA

PROFESOR EDWARD PLOW gościem V Warsztatów HARC

Czy mógłby Pan, jako wybitny specjalista w dziedzinie sygnalizacji komórkowej, przybliżyć czytelnikom Biuletynu główne dziedziny swojej aktywności naukowej?

W pracy laboratoryjnej ja i moi współpracownicy koncentrujemy się na czterech zagadnieniach. Są to:

- Plazminogen i jego receptory: plazminogen jest prekursorem (w formie zymogenu) plazminy, czyli proteazy, będącej głównym enzymem fibrynolitycznym. Badamy rolę plazminogenu jako mediatora odpowiedzi komórkowej, między innymi

migracji, metabolizmu tłuszczów, fagocytozy i regulacji ekspresji genów. Powyższe funkcje plazminogenu zależą od jego możliwości przyłączania się do receptorów znajdujących się na powierzchni komórki. Jednym z obszarów naszych zainteresowań jest identyfikacja receptorów plazminogenu, biorących udział w odpowiedzi komórkowej, szczególnie makrofagów. Badania te prowadzone są na modelach *in vitro* i *in vivo*;

- Trombospondyna-4 a choroba układu krążenia: TSP-4 jest białkiem macierzy pozakomórkowej. Liczne badania genetyczne wykazały związek między polimorfizmem pojedynczego nukleotydu (SNP) w TSP-4 a chorobą układu krążenia. Wykorzystując myszy chimerowe, w których nie jest syntetyzowana TSP-4 oraz myszy z nadekspresją TSP-4 w wariantcie SNP, potwierdziliśmy rolę TSP-4 w miażdżycy tętnic, angiogenezie i procesach zapalnych: powyższe patologie występują tylko u myszy z wariantem TSP-4, co potwierdza jego udział w powstawaniu chorób krążeniowo-naczyniowych;

- Integryny i ich funkcje: integryny są dużą rodziną składającą się z 24 transbłonowych receptorów adhezyjnych. Każda integryna zbudowana jest z podjednostek alfa i beta potoczonych niekowalencyjnie w kompleks. Wiążąc się z białkami macierzy pozakomórkowej i powierzchni innych komórek, integryny pośredniczą w oddziaływaniach komórka-macierz pozakomórkowa i komórka-komórka. Powyższe interakcje wspomagają

wiele odpowiedzi komórkowych, m.in. ich adhezję, migrację i proliferację oraz ekspresję genów. Nasze badania koncentrują się na dwóch podrodzinach integrzyn – B3 i B2. Receptory te regulują wiele odpowiedzi komórkowych, najlepiej jednak poznana jest ich rola w procesach agregacji płytek krwi (αIIbB3) i angiogenezie (αVB3), a także w odpowiedzi zapalnej leukocytów (αMB2, αXB2, αLB2, and αDB2). Naszym celem jest wyjaśnienie, w jaki sposób integryny mogą pośredniczyć w tak różnorodnych odpowiedziach komórkowych;

- **Funkcje Kindli:** kindliny, należące do białek cytoszkieletowych, stanowią rodzinę trzech białek. U myszy i ludzi pozbawionych poszczególnych kindlin rozwijają się stany patologiczne i choroby, które są związane z ich funkcją w aktywacji integrzyn. Ich aktywacja polega na zmianie powinowactwa do ligandów z niskiego na wysokie, przy czym kindliny odgrywają w tej przemianie kluczową rolę. Po przeprowadzeniu analiz mechanizmu wpływu kindlin na integryny na poziomie molekularnym i komórkowym doświadczenia wykonywane są na modelu zwierzęcym w celu potwierdzenia ich roli w warunkach *in vivo*. Ponadto, wykorzystując myszy syntetyzujące zmutowane kindliny, wykazaliśmy funkcje Kindli niezwiązane z regulacją aktywacji integryny. Białka te odgrywają rolę w procesach hemostazy, zakrzepicy i przepuszczalności naczyń.

Czy fundusze są ważne w osiągnięciu sukcesu w nauce?

Oczywiście, że tak. Pieniądze są potrzebne, by prowadzić badania naukowe. Mój macierzysty instytut nie oferuje pracownikom stałych etatów. Profesorowie są oczywiście zatrudnieni na etatach i ich działalność naukowa jest częściowo opłacana w ten sposób. Niestety, pracownicy naszego laboratorium nie posiadają takiego źródła dochodów. Jedynie granty, głównie oferowane nam przez narodowe instytuty zdrowia, pozwalają na zapewnienie prawidłowej działalności laboratoriów. Przeznaczamy je nie tylko na stałe wynagrodzenia dla pracowników, ale także kupujemy sprzęt i odczynniki, niezbędne do prowadzenia eksperymentów w zwierzętarniach. Zaawansowany technologicznie sprzęt jest bardzo kosztowny i właśnie pieniądze otrzymane w postaci grantu możemy przeznaczyć na jego zakup. Biorąc pod uwagę fakt, że w Stanach Zjednoczonych tylko co dziesiąty wniosek o uzyskanie grantu jest rozpatrywany pozytywnie, mamy sporo szczęścia, że takie granty otrzymujemy.

Jest jeszcze jedna rzecz związana z przyznawaniem funduszy. Przyznanie grantu po uzyskaniu pozytywnej recenzji od innych, niezależnych naukowców, zajmujących się podobną dziedziną, jest przepustką potwierdzającą wysoką jakość merytoryczną danego badania. Jeśli Twoje prace zostały pozytywnie ocenione przez innych badaczy zajmujących się zbliżonym zagadnieniem, oznacza to, że jesteś osobą kreatywną, a Twoje spostrzeżenia są warte bliższego poznania.

Na ile ważna jest współpraca międzynarodowa w kontekście takich programów jak te organizowane przez Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem?

Międzynarodowa współpraca w dużym stopniu przyczyniła się do sukcesu mojego programu badawczego, a także mojego osobistego sukcesu. Naukowcy pochodzący z różnych krajów byli współautorami części moich najczęściej cytowanych publikacji. Jednym z najznamienitszych moich współpracowników był Doktor Czesław Cierniewski z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Nasza współpraca naukowa trwała około 40 lat i przerodziła się w prawdziwą przyjaźń. Obecnie w moim zespole pracuje czterech naukowców z Polski. Dwaj pracowali wcześniej z Doktorem Cierniewskim, a dwaj pozostali są absolwentami innych polskich uczelni.

Chylę czoła przed wiedzą i umiejętnościami, jakie studenci nabywają tu podczas studiów. W czasie kariery naukowej nawiązałem jeszcze kilka innych, wieloletnich kontaktów z badaczami z różnych krajów, które z zawodowych przerodziły się w osobiste, przyjacielskie. W każdym przypadku, z tymi osobami zetknąłem się po raz pierwszy na takich spotkaniach jak to, organizowane przez Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem.

Czy mógłby Pan przekazać jakąś radę młodym naukowcom stojącym u progu kariery?

Tak, mam kilka rad, choć nie wiem czy są dobre.

Bądź roztropny: to najważniejsza cecha, jeśli chce się osiągnąć sukces.

Pracuj ciężko: ciężka praca nie gwarantuje sukcesu, ale bez niej go nie osiągniesz. Ciężka praca to nie tylko doświadczenia w laboratorium, ale też pisanie artykułów.

Czytaj: nie tylko literaturę zbieżną z Twoimi naukowymi zainteresowaniami; postaraj się przeczytać 2-3 artykuły na tydzień z dziedzin niezwiązanych bezpośrednio z Twoimi badaniami. Poznasz odmienne zagadnienia i otworzysz się na nowe pomysły.

W życiu naukowca nie brakuje porażek i rozczarowań. Nie pozwól jednak, by zniechęciły Cię one do dalszej pracy.

Bądź dociekliwy: dokonasz odkryć naukowych tylko wówczas, gdy będziesz stawiał pytania, a potem szukał na nie odpowiedzi. Nie musisz od razu dokonać epokowego odkrycia. Każda odpowiedź na pytanie będzie kolejnym krokiem przybliżającym Cię do sukcesu.

Nie pozwól sobie na stanie w miejscu. Poszukuj innych rozwiązań, alternatywnych pomysłów dla swoich problemów.

Pielęgnuj przyjaźnie: możesz nauczyć się wielu rzeczy od swoich kolegów, a współpraca z nimi na pewno zaowocuje w przyszłości.

Bardzo dziękujemy za rozmowę.

DR JAN HOŁYŃSKI
MGR GRZEGORZ MAJEWSKI
PROF. KRYSZYNA FABIANOWSKA-MAJEWSKA

5 LAT PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ WŚRÓD MŁODZIEŻY

5 lat edukatorskiej działalności Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego na temat uzależnień wśród uczniów łódzkich szkół ponadgimnazjalnych i studentów UM w Łodzi

Uniwersytet Medyczny w Łodzi, we współpracy z Kuratorium Oświaty w Łodzi oraz Łódzkim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, każdego roku (począwszy od roku 2012) organizował sesje naukowo-szkoleniowe dla uczniów łódzkich szkół ponadgimnazjalnych, będących pod patronatem UM w Łodzi. Tematyka tych sesji była związana z propagowaniem zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów, takich jak: narkomania, alkoholizm, nikotynizm, lekomania i nadużywanie środków psychoaktywnych. Sesje naukowe miały na celu zapobieganie zdrowotnym następstwom nadużywania wszelkiego rodzaju używek uzależniających młodzież, nieświadomą skutków zdrowotnych stosowania w/w środków.

Sesje naukowo-szkoleniowe były objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej, JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi prof. Pawła Górskiego, Łódzkiego Kuratora Oświaty dr. Jana Kamińskiego oraz Prezesów Zarządu Głównego i Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, prof. Janusza Plutę i prof. Annę Wędzisz.

Gospodarzem wszystkich sesji był Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi a wykładowcami-prelegentami - doświadczeni nauczyciele akademicy z Wydziału Nauk o Zdrowiu i Wydziału Farmaceutycznego, jak i przedstawiciele instytucji: Narodowego Instytutu Leków w Warszawie (prof. Zbigniew Fijatek), Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi (dr n. med. Krzysztof Kumański) oraz inni specjaliści spoza UM w Łodzi. Szczególnie należy podkreślić, że we wszystkich sesjach czynnie uczestniczyła młodzież szkół

ponadgimnazjalnych. Uczniowie przygotowywali krótkie ustne wystąpienia oraz plakaty, które były oceniane przez Komisje Konkursowe.

Koordinacja sesji, od strony organizacyjnej, spoczywała w rękach dr. n. farm. Jana Hołyńskiego, natomiast za stronę naukową odpowiadali: prof. Jerzy Z. Nowak (Wydział Lekarski UM w Łodzi), prof. Andrzej Sapota (Wydział Farmaceutyczny), prof. Krystyna Fabianowska-Majewska (Wydział Nauk o Zdrowiu).

Przeprowadzone Regionalne Sesje Naukowo-Szkoleniowe posiadały następujące tytuły:

- I Sesja była zorganizowana 21.06.2012 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii. W następstwie tej sesji, 22 czerwca, powołano Społeczną Wszechnicę Zdrowia Publicznego przy Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi;
- II Sesja, pt.: *Nikotynizm a zdrowie publiczne*, odbyła się 14.06.2013 r.;
- III Sesja miała tytuł: *Wyroby opatrunkowe w lecznictwie* i była zorganizowana 26.09.2013 r. przez Wojskowe Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi oraz Łódzki Oddział Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego we współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi;
- IV Sesja, pt.: *Alkoholizm a Zdrowie Publiczne*, była zorganizowana 12.06.2014 r. przez UM w Łodzi, Łódzki Oddział PTFarm, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi i Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi;
- V Sesja z dnia 19.11.2015 r. była zatytułowana: *Lekomania a Zdrowie Publiczne, Zdrowy styl życia młodzieży i ludzi starszych*. Organizatorami sesji były ponownie instytucje organizujące IV edycję Sesji.

Zakres wykładów miał na celu przedstawić skutki uzależnień od papierosów, alkoholu, narkotyków, leków i środków

odurzających od strony molekularnych zmian w komórkach ludzkich, zmian procesów biochemicznych i ich wpływ na rozwój młodego organizmu, zmian neurologicznych, jak i zaprezentować uwarunkowania uzależnień, występujących wśród ludzi młodego pokolenia, w aspektach: filozoficznym, psychologicznym i socjologicznym.

Problemy uzależnień i nadużywania używek i środków psychoaktywnych przedstawiali nauczyciele akademicy i specjaliści w dziedzinie medycyny, farmacji, biologii medycznej oraz wybitni przedstawiciele nauk humanistycznych. Dla przykładu należy wymienić wykłady I sesji z 2012 roku, której przewodnim tematem był problem narkomanii. I tak dr hab. prof. UM w Łodzi Anna Dietrich-Muszalska przedstawiła nowe substancje psychoaktywne i wybrane aspekty epidemiologiczne oraz kliniczne skutki ich stosowania. Na tej samej sesji prof. Zbigniew Fijatek, wieloletni dyrektor Narodowego Instytutu Leków w Warszawie, mówił o dopalaczach i ich narastającym zagrożeniu dla zdrowia. Profesor Wydziału Farmaceutycznego Jolanta Zawilska i prof. Jerzy Z. Nowak z Wydziału Lekarskiego, odpowiednio, omawiali problem dopalaczy i skutki tabletki gwałtu. Natomiast prof. Józef Kocur w swoim wykładzie zwrócił uwagę na uzależnienie jako czynnik ryzyka samobójczego. Temat uwarunkowań psychospołecznych prowadzących do samobójstw zarówno ludzi młodych i starszych był także przedmiotem rozważań zaprezentowanych przez dr. Grzegorza Majewskiego na V Sesji w 2015 roku, poświęconej lekomanii.

II Regionalną Sesję Naukowo-Szkoleniową koncentrowała się wokół problemu nikotynizmu. Należy wymienić następujących prelegentów i ich wykłady: prof. Janusz Szemraj, biochemik, omawiał biochemiczne i neurofizjologiczne mechanizmy uzależnienia się od nikotyny, a wybitny znawca nikotynizmu, prof. Witold Zatoński z Centrum Onkologii Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie, przedstawił wpływ nikotynizmu na stan zdrowia Polaków. Na uwagę zasługiwały także wykłady:

prof. Krystyny Fabianowskiej-Majewskiej wiążące skutki palenia papierosów z molekularnymi zmianami zwiększającymi ryzyko raka płuc, wykład prof. Jerzego Z. Nowaka o możliwości farmakoterapii zespołu uzależnienia od nikotyny oraz wykład dr hab. Doroty Kalety z Wydziału Nauk o Zdrowiu UM w Łodzi, który zawierał prawne aspekty kontroli epidemii tytoniowej w Polsce.

IV sesja z 2014 roku poświęcona była alkoholizmowi i groźnym skutkom nadużywania alkoholu przez młodzież. Profesor Krystyna Fabianowska-Majewska omawiała alkoholowy zespół płodowy (FAS), który jest ważnym problemem dla młodych kobiet. Socjologiczny i psychologiczny aspekt alkoholizmu przedstawili dwaj inni prelegenci z Wydziału Nauk o Zdrowiu - prof. Wojciech Bielecki i dr Grzegorz Majewski, którzy w swoich wystąpieniach prezentowali (odpowiednio): *Socjologiczne zjawiska alkoholizmu* i *Egzystencjalne znaczenie skłonności alkoholowych człowieka*.

Głównym tematem V sesji była lekomania, ale też wskazania przeorientowania swojego życia na aktywność fizyczną, która poprawia nie tylko fizyczny stan zdrowia, ale także stan psychiczny, i to zarówno ludzi młodych, jak i tych w wieku podeszłym. O aktywności fizycznej, jej skuteczności na poprawę zdrowia mówiła prof. Anna Jegier, Kierownik Zakładu Medycyny Sportowej Wydziału Nauk o Zdrowiu. Prelegenci omawiali następujące problemy: nadużywanie leków, szczególnie leków ogólnodostępnych w aptekach, a zawierających substancje psychoaktywne (dr hab. Aleksandra Król z Zakładu Biochemii Medycznej Wydziału Nauk o Zdrowiu UM w Łodzi), toksyczność plynów energetyzujących i syntetycznej marihuany (prof. Andrzej Sapota i prof. Jolanta Zawilska, Wydział Farmaceutyczny UM w Łodzi) oraz nasilający się w ostatnich latach problem dopalaczy (dr hab., profesor UM w Łodzi, Anna Dietrich-Muszalska).

Na uwagę zasługuje fakt, że na każdej konferencji naukowo-szkoleniowej część wykładów w postaci krótkich ustnych

prezentacji przedstawiała młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika i XIII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Piotrowiczowej. Uczniowie przekazywali wiedzę o nadużywaniu alkoholu, problemie palenia papierosów przez młodzież szkolną, wpływie leków na rozwój płodu oraz o roślinnych używkach na poszczególnych kontynentach naszego globu. Prezentacje te były pięknie plastycznie i edytorsko opracowane, co zasługuje na szczególne podkreślenie zaangażowania młodzieży w tę trudną i drażliwą problematykę.

Konieczność organizowania sesji naukowo-szkoleniowych tłumaczy fakt nasilającego się zagrożenia zdrowia młodzieży na skutek wzmożonego i niekontrolowanego stosowania używek i środków psychoaktywnych. Sprawą pilną staje się prowadzenie akcji profilaktycznych przeciwko: nadużywaniu alkoholu, paleniu tytoniu przez młodych ludzi, dopalaczom, narkotykom oraz lekom o działaniu psychoaktywnym. Akcja organizowania sesji naukowych na w/w tematy miała na celu przedstawienie tragicznych skutków sztucznego „wspomagania nauki”, poprawiania nastroju czy rozwiązywania trudnych życiowych problemów dorastającej młodzieży szkolnej i studentów. Z roku na rok rośnie liczba młodych ludzi rato-

wanych i hospitalizowanych z powodu zatrucia środkami psychoaktywnymi, jak i zatrucia alkoholem.

5-letnie doświadczenie organizowania sesji naukowo-szkoleniowych skłania organizatorów z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi do zaproponowania rozwinięcia tej akcji, propagowania wśród młodzieży szkolnej i ludzi dorosłych zdrowego stylu życia i życia wolnego od szkodliwych używek i środków psychoaktywnych o wysokiej toksyczności. Ta inicjatywa przewiduje tworzenie kół prelegentkich w szkołach i włączanie do działań profilaktycznych nie tylko młodzieży, lecz także rodziców i pedagogów szkolnych. Akcja powinna ograniczyć zdrowotne następstwa nadużywania alkoholu, „wspomagania się” lekami, pseudo-lekami i chemicznymi związkami uzależniającymi, jak i powstrzymać młodzież przed natęgiem palenia tytoniu. Mamy nadzieję, że taka akcja profilaktyczna, a jednocześnie propagująca sport amatorski i wyczyny, dodatkowo wspierana przez Łódzkie Kuratorium Oświaty i Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi, powinna przynieść poprawę zdrowia fizycznego i psychicznego uczącej się młodzieży łódzkiego regionu.

HEALTHY AGEING RESEARCH CENTRE

I KONFERENCJA GERIATRIA W PRAKTYCE LEKARZA POZ

I Konferencja dla lekarzy POZ – 24 września 2015 r.

24 września odbyła się pierwsza konferencja dla pracowników służby zdrowia *Geriatrya w praktyce lekarza POZ* zorganizowana przez Centrum Badań nad Zdrowym Starzeniem (Healthy Ageing Research Centre). W konferencji uczestniczyło ponad 100 lekarzy POZ, pielęgniarek i fizjoterapeutów, na co dzień spotykających się z problematyką geriatryczną. Konferencję otworzył prof. Tomasz Kostka, konsultant krajowy w dziedzinie geriatry, wykładem na temat sarkopenii. W trakcie konfe-

rencji poruszone zostały problemy rehabilitacji i zapobiegania złamaniami w wieku podeszłym, a także omówione zostały odrębności leczenia chorób alergicznych i chorób układu oddechowego u seniorów. Z zainteresowaniem zostały przyjęte wykłady dotyczące zaburzeń depresyjnych i zaburzeń snu oraz problemów kardiologicznych, nefrologicznych i diabetologicznych. Konferencję zakończył wykład dotyczący polipragmazji i zasad redukcji dawek leków przyjmowanych przez pacjentów w wieku podeszłym. Kolejna konferencja dla lekarzy POZ, pielęgniarek i fizjoterapeutów jest przewidziana na pierwszą połowę 2016 roku.

5th HEALTHY AGEING RESEARCH CENTRE (HARC)
WORKSHOP

“DISREGULATION OF CELL-MATRIX
INTERACTIONS IN AGE-RELATED
DISEASES”

V Warsztaty HARC *Disregulation of cell-matrix interactions in age-related diseases* – 5-6 listopada 2015

W ramach projektu HARC oraz przy współpracy z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi, w dniach 5-6 listopada odbyły się V Warsztaty HARC *Disregulation of cell-matrix interactions in age-related diseases*. Warsztaty poświęcono, zmarłemu 24 października 2013 roku, prof. Czesławowi S. Cierniewskiemu. Przewodniczącą wydarzenia była prof. Jolanta Niewiarowska z Zakładu Molekularnych Mechanizmów Komórkowych, która do udziału w Warsztatach zaprosiła najznajniejszych na-

ukowców z całego świata wraz z ich uczniami. Swoją obecnością wydarzenie zaszczylił doktor honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, prof. Edward Płow.

Podczas Warsztatów szczególny nacisk położono na molekularne aspekty oddziaływań komórek macierzystych śródbłonka w procesie starzenia się oraz oddziaływań owych komórek na układ naczyniowy w leczeniu raka i chorób związanych z wiekiem. Ideą warsztatów było pogłębianie wiedzy, dzielenie się pomysłami i szerzenie współpracy w dziedzinie zdrowego starzenia.

W Warsztatach wzięło udział ponad 120 naukowców zainteresowanych różnymi aspektami medycznymi starzenia.

VI Warsztaty HARC *Innovation and intellectual property protection management* – 18-19 listopada 2105

W dniach 18-19 listopada 2015 r. odbyły się warsztaty *Innovation and Intellectual Property Protection Management*, organizowane w ramach projektu Healthy Ageing Research

Centre (HARC), a wspierane przez konsorcjum EIT HEALTH. Wydarzenie miało na celu zgłębienie zagadnień związanych z zarządzaniem innowacjami i przedsiębiorczością akademicką. Poszczególne sesje nawiązywały swoją tematyką do przypadków niedawno skomercjalizowanych innowacji oraz otoczenia dla innowacji w regionie w oparciu o działania uczelni wyższych, technoparków i innych instytucji publicznych oraz władz lokalnych.

Uczestnicy mogli zapoznać się z podstawowymi informacjami na temat transferu technologii, komercjalizacji i praw własności intelektualnej, jaki i możliwościami dostępnymi w regionie oraz zapoznać się z konkretnymi przykładami realizacji tego typu przedsięwzięć.

AKADEMIA ZDROWEGO STARZENIA

W bieżącym roku akademickim 2015/2016 inauguracja Akademii Zdrowego Starzenia odbyła się 14 października 2015 roku.

Wychodząc naprzeciw potrzebom naszych słuchaczy, postanowiliśmy zwiększyć ilość spotkań – tym razem zapraszamy na wykłady 2 razy w miesiącu, do nowego miejsca – Auli Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, przy ul. Rewolucji 1905 r. 52. Zmianie uległa także godzina spotkań. Wykłady odbywać się będą między 13.00 a 15.00.

Zajęcia Akademii otworzył wykład dr Joanny Makowskiej z Kliniki Reumatologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, pt. *Choroby reumatyczne seniorów*, w którym poruszone zostały zagadnienia związane m.in. z reumatoidalnym zapaleniem stawów, dną moczanową i chorobą zwyrodnieniową. Doktor Makowska zwróciła także uwagę na pierwsze symptomy wspomnianych chorób oraz sposoby ich leczenia.

Drugim prelegentem była Aleksandra Pawlak z biura podróży Przygodowo-Podróże, która specjalizuje się w organizacji wycieczek dla seniorów. Pani Aleksandra podpowiedziała naszym słuchaczom, gdzie szukać ciekawych ofert wypoczynku, jak sprawdzić wiarygodność biura podróży, co powinno znajdować się w umowie zawieranej z biurem podróży oraz co robić, kiedy zaplanowany wyjazd nie dojdzie do skutku.

Kolejne spotkanie Akademii Zdrowego Starzenia odbyło się 28 października. Pierwszym wykładowcą była prof. Iwona Kłosszewska z Kliniki Psychiatrii Wieku Podeszłego i Zaburzeń Psychotycznych UM w Łodzi. W swojej prezentacji poruszyła zagadnienie bezsenności u osób starszych. Opowiedziała o jej możliwych przyczynach i sposobach leczenia. Poddała także kilka sprawdzonych sposobów na poprawę jakości snu – nie tylko u osób 50+.

Drugi prelegent, Dariusz Sobieski – reprezentant Fundacji Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej Subvenio,

opowiadał o sposobach radzenia sobie ze stresem w wieku dojrzałym.

W pierwszej serii listopadowych wykładów Ewelina Fronczak – instruktor pierwszej pomocy PCK – radziła naszym słuchaczom, co robić w nagłych wypadkach, jak udzielić pomocy zarówno osobie poszkodowanej, jak i sobie samemu. Dodatkowo, uczestnicy otrzymali kieszonkowe broszury z instrukcjami udzielania pierwszej pomocy.

Drugi wykład poprowadziła Anna Leder – rzecznik prasowy ŁOW NFZ, która starała się rozwiać wątpliwości dotyczące bezpłatnego leczenia w ramach świadczeń gwarantowanych przez NFZ. Po wykładzie słuchacze otrzymali materiały informacyjne przygotowane przez Łódzki Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia.

18 listopada wykład poprowadziła Magdalena Hafezi-Chojeka, dyplomowany podolog z Centrum Podologicznego. Zwróciła uwagę słuchaczy na właściwą pielęgnację stóp, odpowiedni dobór obuwia, patologie i zakażenia w obrębie skóry i paznokci, deformacje, które powstają z wiekiem. Przypomniała także, jak ważna jest profilaktyka w przypadku tzw. stopy cukrzycowej. Osoby obecne na wykładzie otrzymały bon upoważniający do skorzystania z wizyty konsultacyjnej w promocyjnej cenie. Drugim wykładowcą tego dnia była dr hab. Agnieszka Podstawczyńska z Katedry Meteorologii i Klimatologii Wydziału Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego. W swojej prezentacji zwróciła uwagę, jak wielki wpływ na nasze codzienne życie i zdrowie ma pogoda, jak nasz organizm reaguje na poszczególne bodźce klimatyczne. Doktor Podstawczyńska podpowiedziała także naszym słuchaczom, jakie kierunki wyjazdów – morze, góry, tereny leśne – wybierać w przypadku określonych dolegliwości.

Oba wykłady wyjątkowo przypadły do gustu uczestnikom Akademii, a prelegentki nagrodzone zostały gromkimi brawami.

Katedra i Klinika Kardiologii
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Fundacja dla
Uniwersytetu Medycznego
w Łodzi

XXII ŁÓDZKA KONFERENCJA KARDIOLOGICZNA 12 MARCA 2016

www.lkk.umed.pl

CENTRUM DYDAKTYCZNE
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
ul. Pomorska 251

12 MARCA 2016

CENTRUM DYDAKTYCZNE
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

ul. POMORSKA 251

www.forumkardiologii.umed.pl

VIII
FORUM
kardiologii obrazowej

NAUKA

ŻYCIE STUDENCKIE

POZOSTAŁE

ŻYCIE STUDENCKIE

AGNIESZKA MAKAROW

Prezydent Oddziału Łódź IFMSA-Poland

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI STUDENTÓW IFMSA w roku 2014/2015

IFMSA-Poland, czyli Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny, to niezwykle prężnie działająca organizacja studencka, zrzeszająca kilkuset zaków Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Co roku działający w niej studenci organizują niezliczone akcje profilaktyczne, warsztaty, konferencje i wydarzenia charytatywne, a swoją działalnością w wyraźny sposób wybijają się na tle Oddziałów z innych miast. Najlepszym tego dowodem są przyznane nam nagrody za działalność w ubiegłym roku akademickim. Były to trzy statuetki Ehrmanna, które powędrowały do Katarzyny Piątek – najlepszego Prezydenta Oddziału, Agnieszki Makarow – najlepszego Koordynatora Lokalnego ds. Zdrowia Publicznego oraz Marie-Fleur Słomińskiej – najlepszego Koordynatora Lokalnego ds. Praw Człowieka i Pokoju na rok akademicki 2014/2015.

Działalność studentów w IFMSA-Poland można podzielić na sześć programów statych. W każdym z nich działo się w ubiegłym roku coś, czemu warto przyjrzeć się z bliska.

Program Stały ds. Edukacji Medycznej SCOME

SCOME zajmuje się inicjatywami mającymi poprawić poziom przygotowania studentów do podjęcia w przyszłości pracy w zawodzie lekarza. Wykorzystując potencjał naukowy Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, organizujemy warsztaty rozwijające umiejętności - zarówno twarde, takie jak np. sycie chirurgiczne, jak i miękkie, mające umożliwić efektywną komunikację z pacjentem. W roku 2015 zorganizowaliśmy konferencję *Błędy Medyczne*, podczas której znamienici prelegenci na przykładach tłumaczyli, jak uniknąć popełniania błędów w codziennej praktyce. Nie zabrakło nas także na tegorocznej edycji *Konferencji Juvenes Pro Medicina*, dla której uczestników zorganizowaliśmy łącznie ponad 20 warsztatów, a także pierwszy w jej historii *Research Speed Dating* umożliwiający młodym naukowcom porozmawianie z tymi posiadającymi już imponujący dorobek naukowy.

SCOME nie zapomina o najmłodszych studentach. Projekt *Peer Support*, którego celem jest ułatwienie „pierwszacom” odnalezienia się na uczelni, zapewnił takie akcje jak gra miejska *Poznaj Łódź i UMEdycznij się*, czy *Warsztaty Adaptacyjne*, na których można było m.in. posłuchać o przedmiotach obowiązkowych na I roku kierunku lekarskiego.

Poza organizacją wydarzeń edukacyjnych, SCOME stara się stworzyć możliwość udoskonalenia nauczania na naszej uczelni. Przy wsparciu merytorycznym Centrum Edukacji Medycznej przeprowadziliśmy ankietę oceniającą odbiór studentów na kierunku lekarskim wśród studentów. Sformułowane dzięki niej wnioski chcielibyśmy wykorzystać do osiągnięcia tego celu.

Program Staty ds. Zdrowia Publicznego SCOPH

W ramach SCOPH studenci zorganizowali i uczestniczyli w licznych akcjach profilaktycznych, takich jak np. *Zdrowie pod Kontrolą* w Manufakturze i CH Tulipan, *Zdrowie w Łodzi* na terenie łódzkich hal targowych (Hala Targowa Górniak, Rynek

Batucki, Zielony Rynek) czy też WOŚP. Podczas tego typu akcji każdorazowo udawało nam się zmierzyć ciśnienie tętnicze i stężenie glukozy we krwi u około 200-600 osób. Nasze akcje wspierane były m.in. przez program *Młodzi w Łodzi*, Prezydent Hannę Zdanowską czy też *Radio Parada*. Ważnym elementem naszej działalności była możliwość nabycia niezbędnych umiejętności miękkich z zakresu kontaktu z pacjentem.

Prócz tego, organizowaliśmy również zbiórki finansowe (m.in. w akademikach, na Wigilii Oddziału czy podczas *Urban Christmas Festival* w Art_Inkubatorze) na rzecz projektu *Miś pod Szpitalną Choinkę*, w ramach którego udało nam się w ubiegłym roku przekazać ponad 6 500 zł na rzecz rehabilitacji podopiecznych Fundacji Gajusz.

Zorganizowaliśmy również obchody Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją, w ramach których przeprowadzony został konkurs, odbyła się akcja w Kinie Charlie, a także przez dwa tygodnie codziennie umieszczaliśmy na naszym fanpage’u notki edukacyjne dotyczące depresji, mające na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat tego zaburzenia psychicznego.

Program Stały ds. Zdrowia Reprodukcyjnego i AIDS SCORA

Działanie SCORA jest realizowane w ramach wielu interesujących projektów, takich jak między innymi *Pierwsza Wizyta u Ginekologa*, *Męskie Sprawy*, *Peer education HIV/AIDS* oraz *Pink Lips Project*. Zadaniem tego ostatniego jest popularyzowanie wiedzy na temat raka szyjki macicy i namawianie do profilaktyki. Swoim zasięgiem obejmuje coraz szersze grono odbiorców – do końca stycznia bieżącego roku udało nam się dotrzeć do ponad dziesięciu tysięcy ludzi. Jednak aby wcześnie wykrywanie miało coraz większe znaczenie, ważna jest edukacja przyszłych lekarzy oraz farmaceutów. To my stanemy za kilka lat przed pacjentem, który powierzy nam swoje życie i zdrowie, stąd w naszej opinii konieczność organizowania konferencji naukowych skierowanych do studentów oraz młodych lekarzy.

W zeszłym roku udało nam się zorganizować pierwszą ogólnopolską konferencję naukową poświęconą nowotworom kobiecym: rak szyjki macicy, którą patronatem objęta m.in. Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska, a także Wojewódzki Ośrodek Koordynujący, Kwiat Kobiecości, MSD dla Zdrowia Kobiet i wiele innych.

Co roku organizujemy także akcję *Movember*. Termin *Movember* powstał w wyniku połączenia dwóch wyrazów *moustache* – wąsy oraz *November* – listopad. Z męskością kojarzy się wiele rzeczy: samochody, motory czy komputery, jednak dzisiaj każdą z tych rzeczy może mieć czy interesować się nią kobieta. Przez miesiąc zbieramy zdjęcia mężczyzn oraz kobiet, umieszczamy je na naszym profilu facebookowym, przez co znacząco zwiększa się świadomość młodych ludzi odnośnie problemów zdrowotnych mężczyzn.

Program Stały ds. Praw Człowieka i Pokoju SCORP

W ramach SCORP w ubiegłym roku przeprowadziliśmy najwięcej akcji ze wszystkich Oddziałów IFMSA-Poland, w tym kilka zupełnie nowych. Warto zwrócić uwagę na świąteczne akcje projektu *Czytamy Pomagamy*, podczas których studenci przebrani za Świętych Mikołajów, Śnieżynki i Aniołki kolędownili wspólnie z dziećmi ze szpitalnych oddziałów pediatrycznych.

Kolejną nowością było otwarcie projektu *Niewidzialni*, który ma za zadanie uwrażliwiać przyszłych medyków na problemy osób bezdomnych. W ramach tego projektu m.in. wzięliśmy udział w akcji „liczenia bezdomnych” oraz przeprowadziliśmy zbiórkę artykułów medycznych dla osób bezdomnych.

Wolontariat

W ubiegłym roku udało się nam się też pojawić podczas Drzwi Otwartych UMEDu ze specjalnie na tę okazję zorganizowaną grą, w której poruszyliśmy temat niewolnictwa, łamania Praw Człowieka, niepełnosprawności, a gracze, czyli licealiści, mieli za zadanie przebyć część drogi na wózkach inwalidzkich.

Program Stały ds. Wymiany Naukowej SCORE oraz ds. Praktyk Wakacyjnych SCOPE

W ramach SCORE i SCOPE studenci IFMSA-Poland, którzy odznaczyli się wybitną aktywnością i niekończącą się energią do działania, mieli możliwość wyjazdu na zagraniczne praktyki wakacyjne i wymianę naukową. Z takiej możliwości skorzystało kilkadziesiąt osób z Oddziału Łódź, a nasi studenci mieli okazję kształcić się, uczestniczyć w praktykach i realizować projekty naukowe w niemal wszystkich zakątkach kuli ziemskiej, m.in. w Portugalii, Hiszpanii, Japonii, Szwecji, Finlandii czy też na Jamajce.

Akcje w domach dziecka

Wyjazdy zagraniczne

Poznawanie innych kultur

POZOSTAŁE

Nominacje

Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, **prof. Paweł Górski** został laureatem konkursu dla Liderów Zarządzania Uczelniami LUMEN 2015. Kapituła konkursu uznała UM w Łodzi za jedną z sześciu najlepiej zarządzanych uczelni w Polsce.

Profesor Jurek Olszewski, kierownik Kliniki Otolaryngologii, Onkologii Laryngologicznej, Audiologii i Foniatrii, został wybrany na przedstawiciela Polski w Europejskiej Federacji Towarzystw Audiologicznych (European Federation of Audiology Societies).

Kierownik Zakładu Biotechnologii Medycznej Katedry Medycyny Molekularnej i Biotechnologii, **dr hab. n. med. prof. nadzw. Tadeusz Pietrucha** został mianowany członkiem Narodowej Rady Rozwoju.

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powołał nowy skład Krajowej Komisji Etycznej ds. Doświadczeń na Zwierzętach, której członkiem z ramienia Uniwersytetu Medycznego w Łodzi została **prof. Jolanta Barbara Zawilska**.

Kosmetologia

nauka i przyszłość

WWW.KOSMETOLOGIA2016.PL

Łódź, 12 marca 2016 r.

Aula Zachodnia
Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
ul. Czechostowacka 8/10

UNIWERSYTET
MEDYCZNY
W ŁODZI

REDAKCJA:

Redaktor naczelny:
mgr Anna Pielesiek-Kielma

Zastępca redaktora naczelnego:
mgr Anna Rykiert

Autorzy zdjęć:
mgr inż. Agnieszka Gażka-Kaczmarek
mgr inż. Zdzisław Kajdos

Projekt okładki:
mgr Klaudia Zakrzewska
lic. Agnieszka Gwoździńska

Skład komputerowy oraz opracowanie graficzne:
mgr Klaudia Zakrzewska

Gromadzenie materiałów:
mgr Anna Pielesiek-Kielma
mgr Anna Rykiert
lic. Izabela Stanisz

Korekta:
mgr Monika Osińska

WYDAWCA:

Uniwersytet Medyczny w Łodzi,
90-419 Łódź, al. Kościuszki 4

ADRES REDAKCJI:

Biuro Promocji UM w Łodzi,
90-647 Łódź, pl. gen. J. Hallera 1,
tel.: 42 272 50 92-98;
e-mail: biuletyn@umed.lodz.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo
do redagowania i skracania nadestanych tekstów.